

PRIMERJALNI SPIS: GOSPA BOVARY VS. ANČKA

Še vedno aktualna tema v knjigah je ljubezenski trikotnik in zakonolom. O tem so pisali stoletja nazaj, in še bodo naprej. Danes bi se osredotočila na dve knjigi, v katerih je le-ta tema izpostavljena. Govorim o Gospe Bovary, ki jo je napisal Gustave Flaubert in knjigi Jara Gospoda, slovenskega pisatelja Janka Kersnika. Obe ženski, ki sta osrednji osebi obravnavanja, torej Ema Bovary in Ančka Kračeva imata vsaj dve skupni točki. To sta nedosežena ljubezen in tragičen konec, zaznamovan z njuno smrtjo. Kljub podobnosti pa sta si vendar zelo različni.

Če se najprej osredotočim na Emo. Ta "junakinja" je neizmerno občutljiva za najmanjše sunke od zunaj, kadar so v nasprotju z njenimi željami in slepili. Pod vplivom romantičnih ljubezenskih romanov se vdaja predstavam o uresničitvi take ljubezni v stvarnosti, zato se ne zadovolji z običajnim življenjem ob dobrem, a povprečnem možu, ki ji vedno skuša pomagati in je ona zanj vse. A Ema tega ne spregleda. Vidi samo samo sebe in svoje potrebe. Velikokrat se sprašuje zakaj se je poročila s Charlesom, ko pa bi lahko dobila drugega moškega, ki bi bil kakor glavni junak najbolj napete romance. Njena romantika je tako poenostavljena in ponižana oblika prave romantike. Da bi dosegla sama sebe, se zateče k ljubimcema. Ima ju za dve telesi, ki ji bosta pomagali do uresničitve njenih želja. Nikoli ju ne vidi kot posebni osebnosti, niti ni v njima nič neznanega ali skrivnostnega. Svoje nerealne želje skuša čedalje bolj realizirati preko čutnosti, zato so le-te obsojene na propad. Razjedata jo enolična vsakdanost in nespremenljivost okolja. Vseskozi je razočarana nad življenjem, užaljena nad usodo, njeni živci pa neprestano trepečejo tudi takrat, ko se predaja svojim užitek. Lovi se med skrajnostmi, ki se nekaj časa vzpenjajo kvišku v svet njenih prividov, nato pa padejo nazaj v brutalno resničnost. V momentu neprisebnosti začne svojo namišljeno ljubezen oddajati tudi materialno in kmalu zapade v dolgove s trgovcem. Ta poskuša čim bolj izkoristiti njeno napako, pomagati pa ji ne more nihče. Ob zadnjem zrušenju samoprevare in dokončni postavitvi na realna tla, ki so do tedaj že močno pod povprečjem, nastopi njen konec, ki je izraz popolnega gnusa nad življenjem. Dokončno odkloni življenje v povprečnosti in se ubije.

Pri opisu Ančke, bi najprej izpostavila naslov knjige, Jara gospoda. Pridevnik "jar" pomeni v svojem osnovnem pomenu tisto, kar se seje pomladi, v pomenu "jara gospoda" pa je pomen ekspresiven in označuje tistega, ki še ni dolgo v sedanjem, višjem družbenem sloju. Ki je torej prevzel zahtevnejše socialne navade in obnašanje, hkrati pa zanje še nima prave duhovne in moralne podlage. In prav to označuje tudi Ančko Kračevo. Bila je temnolasa deklica pri osemnajstih letih ter živega, veselega vedenja. Delala je v očetovi krčmi kot točajka. Ni bila nič drugega kot le preprosta dekla za vse. Po poroki z vaškim sodnikom Andrejem, pa je postala "Gospa". Tu se prične njena tragična usoda, saj poroka ni temeljila na pravi ljubezni. Že res, da je bila zdaj Gospa, in to z velikim tiskanim G-jem. A še vedno se ni znala tako vesti in je trpela, ko ji je mož pridigal o obnašanju, kot da je deset letni otrok. Ona je hotela ostati to kar je, ne pa se čisto spremeniti. Pavel, ki je bil Andrejev bivši sošolec, se hoče le-temu maščevati za dogodke iz preteklih šolskih dni. Zato omreži Ančko, ta pa se podvrže njegovemu čarmu in ga vzame za resno. Vanj se zelo zaljubi in začneta se sestajati. To se poruši z anonimnim pismom, ki ga prejme Ančkin mož. Zaradi njegove vsebine s tem, da ga žena vara, jo napodi. Po zakonolomu se Ančka znajde v praznini. Kot izvržena ženska v gosposkem svetu ni mogla obstati, saj ni imela sredstev, s katerimi bi dejansko lahko živela kot gospa. Ženske, ki je že od samega začetka niso marale, je kasneje niso hotele niti poznati. Družba jo je obsojala in tudi v krčmo se ni več mogla vrniti. Postala je brezdomka in obsojena vlačugarstva je po dveh dneh umrla v zaporu.

Torej junakinji obe umreta. A smrti se ne razlikujeta le po načinu, temveč tudi po posledicah. Če pogledamo smrt Eme Bovary, je ta bila tragična. Ne le zato, ker je šlo v tem primeru za samomor, temveč tudi zato, ker je za sabo pustila hčerko brez matere, in moža, ki ni mogel brez nje in zato po njeni smrti tudi sam hitro umrl. Tudi Ančkina smrt je bila seveda tragična, a v tem primeru samo za njo in za nikogar drugega. Še na pogrebu ji v sprevodu ni sledil nihče, razen Pavleta. Pa še ta je to po mojem mnenju storil samo zato, ker ga je pekla vest. Na vse zadnje, je bil on tisti, ki ni popustil in jo je obsodil na zapor, kjer je tudi umrla.

Motiv zakonoloma se je pri Slovencih najprej pojavil v zvezi z ljudskim motivom Lepe Vide. V Kersnikovem romanu Jara Gospoda in Flaubertovem romanu so okoliščine precej podobne. Razlika je v tem, da se v podeželskem gnezdu dolgočasi Flaubertova Ema, pri Kersniku pa možki, ki obdajajo Ančko. Te dve knjigi nam torej na nasprotni način, za oba spola, povesta nauk glede varanja. Ta pa je: "Vse se vrača, vse se plača. Ljubega varati se ne splača!".